

Obchody Święta Niepodległości

„Okruchy historii”

Dom Kultury w Ozimku zaprasza 10 listopada br. o godz. 17.00 (sala widowiskowa) na koncert okazji Święta Niepodległości pt. „Okruchy historii”.

W programie zostaną wykonane utwory muzyczne traktujące o naszej polskiej często trudnej historii, jak i te opisujące muzyką i słowem piękno naszej ziemi.

W programie usłyszymy między innymi: „Deszcz jesienny deszcz”, „Biały krzyż”, „Trzy pytania”, „Modlitwa Kątyńska”, „Wiersze wojenne”, „Taki kraj”, „Nadzieja”, „List do Chopina”, „Wolność”, „A jednak po nas coś zostanie”, „Tęsknij za kolejnym dniem” i wiele innych. W sferze emocjonalnej jest to swoisty korowód ludzkich obaw i lęków, rezygnacji i płomiennych zrywów. Wszystko po to, aby Polska była Polską taką, jaką mamy obecnie – wolną i niepodległą.

Utwory muzyczne uzupełni poezja – usłyszymy fragmenty tekstów Wisławy Szymborskiej, Kamila Baczyńskiego, Antoniego Sło-

nimskiego. W Ozimku odbędzie się prapremiera koncertu, który został przygotowany przez artystów w ramach współpracy z Zjednoczeniem Polskim w Wielkiej Brytanii i wykonany zostanie dla Polonii w Londynie z okazji Święta Niepodległości w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym.

W całości repertuar koncertu to piosenki i teksty poetyckie naszych nie żyjących już Wielkich Nieobecnych: Anny German, Marka Grechuty, Agnieszki Osieckiej, Kamila Baczyńskiego, Wisławy Szymborskiej, Antoniego Słonimskiego.

Wykonawcy: Zespół Big4Band w składzie instrumentalnym: fortepian, gitara basowa, akordeon, saksofon. Wokaliści: Anita Sajnog i Joachim Perlik.

Wstęp wolny - serdecznie zapraszamy!

Dzień Edukacji Narodowej

Nagrody i koncert

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej burmistrz Marek Korniak zaprosił pedagogów 12 października po południu do sali widowiskowej Domu Kultury. Tam złożył im podziękowania za całoroczną pracę, życząc satysfakcji z jej wykonywania, wdzięczności uczniów i rodziców oraz coraz to nowych pomysłów i zapału do ich realizacji. Życzenia złożyła także wicestarosta Leonarda Płoszaj.

Wyróżnionym nauczycielom, dyrektorom szkół, przedszkoli oraz pracownikom Gminnego

Zakładu Oświaty burmistrz wręczył dyplomy, kwiaty oraz nagrody przyznane z okazji Dnia Edukacji Narodowej. Wszystkich pracowników oświaty zaprosił na dedykowany im koncert pt. „Najpiękniejsze są miłości, których nie ma...” w wykonaniu Agnieszki Babicz i Joachima Perlika z kwartetem instrumentalnym Big4Band. Na koncert złożyły się poetyckie piosenki do tekstów Agnieszki Osieckiej i Jonasza Kofty, nagrodzone przez publiczność dużymi brawami.

Nauczyciele nagrodzeni z okazji Dnia Edukacji Narodowej

Sesja Rady Miejskiej:

Nowe okręgi wyborcze

Będzie ich 15, czyli 6 mniej niż dotychczas. Mowa o mandatach, o które zabiegać będą kandydaci na radnych w kolejnych wyborach. 24 września na sesji Rady Miejskiej dokonano też nowego podziału gminy na okręgi wyborcze.

Ponadto radni zaaprobowali wykonanie budżetu gminy za pierwsze półrocze tego roku – w oparciu o pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej. Przyjęli też zasady i wysokości oraz tryby przyznawania stypendiów sportowych w gminie a przy tym dobrze ocenili wykorzystanie obiektów sportowych. Burmistrz Marek Korniak złożył kwartalne sprawozdanie ze swojej działalności, przypominając

między innymi duże zaangażowanie wszystkich służb w pomoc ofiarom gradobicia (szybka akcja ratownicza strażaków, szybka wypłata zasiłków – gmina wyasygnowała w sumie ok. 50 tys. złotych, drugie tyle niedawno przekazało Starostwo Opolskie a budżet państwa wsparł poszkodowanych w sumie kwotą 180 tys. zł.).

(wit)

Uroczystości w Grodźcu

11 listopada, w rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. odbędą się w Grodźcu uroczystości upamiętniające to wydarzenie.

11.00 – msza święta w intencji Ojczyzny oraz za poległych i pomordowanych w czasie ostatnich wojen – kościół parafialny;

12.00 – złożenie kwiatów pod pomnikiem pomordowanych w czasie ostatnich wojen – cmentarz w Grodźcu;

13.30 – Marsz Niepodległości – zawody Nordic Walking, pod patronatem Burmistrza Ozimka – Kuźnia;

15.00 – ognisko i wejście do wody morsów – teren byłej piaskowni;

16.30 – program artystyczny w wykonaniu uczniów PSP w Grodźcu – Kuźnia.

Stowarzyszenie Nasz Grodziec zaprasza wszystkich mieszkańców do wzięcia udziału w tych wydarzeniach.

Uwaga: Zapisy na Marsz Niepodległości, tel. 77 5464029, 608389784.

(jeśli nie masz kijków również możesz wziąć udział w Marszu Niepodległości)

Mogliśmy lepiej zaopatrzyć uczniów

Jesteśmy kapitalni

28 września br. w Filharmonii Opolskiej odbyło się rozstrzygnięcie konkursu „Kapitalni w Opolskiem – III edycja”. Celem konkursu było wyłonienie najlepszych projektów realizowanych w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) w województwie opolskim.

Gmina Ozimek została laureatem konkursu w kategorii **Nowe kompetencje – kapitalne możliwości** za projekt zrealizowany w Szkole Podstawowej nr 2 w Ozimku pn. „**Czytanie to jedna z bram do wolności**”. Nagrodę z rąk Ministerstwa Rozwoju Regionalnego **Elżbiety Bieńkowskiej** oraz Marszałka Województwa Opolskiego **Józefa Sebesty** odebrał Burmistrz Ozimka **Marek Korniak**.

Nagrodzony projekt realizowany był w Szkole Podstawowej nr 2 im. Marii Konopnickiej w Ozimku w okresie od 15 sierpnia do 15 listopada 2011r. Grupę docelową projektu stanowiło 10 nauczycieli,

k którzy wzięli udział w cyklu szkoleń zmierzających do podniesienia ich kompetencji, takich jak:

- szkolenie w formie warsztatów z nauki szybkiego czytania,
- szkolenie dodatkowe z zakresu logopedii,
- szkolenie informatyczne,
- warsztaty teatralne dla edukatorów w Teatrze Lalki i Aktora w Opolu.

Nabyte umiejętności po zakończeniu realizacji projektu wykorzystywane są do pracy z uczniami szkoły w ramach zajęć szkolnych i pozaszkolnych.

W ramach projektu utworzono również grupę fokusową składającą się z 20 uczniów szkoły, którzy uczestniczyli w zajęciach projektowych i dla których zakupiono stroje do przedstawień teatralnych oraz elementy dekoracji.

Głównym zadaniem projektu było doposażenie biblioteki szkolnej, w ramach którego zakupiono: regały na książki, biurko, komputer wraz z oprogramowaniem bibliotecznym, książki, multimedia (np. filmy, audiobooki). Dzięki realizacji projektu biblioteka szkolna jest teraz miejscem spotkań uczniów i nauczycieli, którzy chętnie korzystają z jej zasobów.

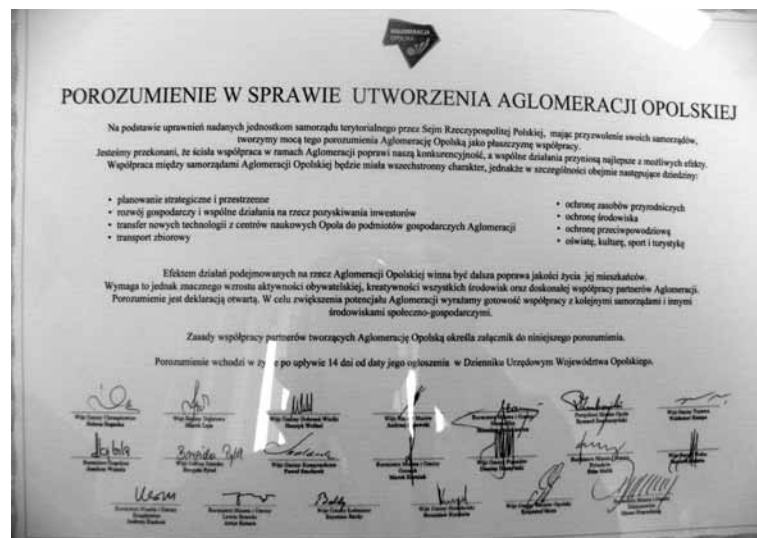
12 października br. Burmistrz Ozimka Marek Korniak przekazał na ręce dyrektora szkoły **Wiesława Misia** statuetkę oraz podziękowania za realizację projektu.

Joanna Bachłaj

Ozimek w Aglomeracji Opolskiej

Szansa szybszego rozwoju

Ozimek przystąpił do Aglomeracji Opolskiej. Odbyło się już pierwsze zgromadzenie. Dlaczego przystąpiliśmy do tej struktury?

Marek Korniak, burmistrz Ozimka:

- *Corzyści z przystąpienia może być naprawdę wiele, gdyż tak struktura to nowe możliwości. I tak dzięki przystąpieniu do aglomeracji opolskiej można:*

- *wspólnie identyfikować i rozwiązywać problemy o charakterze terytorialnym;*
- *można w sposób jednolity kreować politykę gmin na zewnątrz;*
- *zabiegać o środki Programu Regionalnego MR wielkość dofinansowania od 350 000 do 550 000 EU.*

My skupiamy się na działaniach w wielu obszarach, takich jak: poprawa efektywności funkcjonowania oświaty, poprawa infrastruktury technicznej i drogowej, melioracyjnej itp., działania związane z zabezpieczeniami przeciwpowodziowymi czy też polityka mieszkaniowa oraz problem niżu demograficznego.

Współpraca polegać będzie na odnalezieniu wspólnych dla kilku gmin problemów i stworzeniu wniosku do

MR o dofinansowanie dużego kompletnego projektu, bowiem siła tkwi w jedności. Dlatego widzę tutaj realną szansę na poprawę życia w naszej gminie i będę czynił starania w kierunku maksymalnego wykorzystanie wszelkich szans w aglomeracji.

Do aglomeracji należą: Opole, Dobrzeń Wielki, Popielów, Lewin Brzeski, Murów, Łubniana, Turawa, Chrzastowice, Ozimek, Tarnów Opolski, Izbicko, Gogolin, Krapkowie, Dziedzizowice, Walce, Strzeleczki, Prószków, Komprachcice, Niemodlin, Dąbrowa. Łączne wydatki tych gmin wynoszą 1,2 miliarda złotych.

Na terenie Aglomeracji mieszka 335 tysięcy osób. 73 tysiące z nich ma pracę, co stanowi 43 procent wszystkich pracujących w województwie.

Ponad 150 seniorów gościło w JuraParku

Walizka pełna sentymentów

Spotkanie pn.: „Sentymentalna walizka - wieczór wspomnień seniorów” odbyło się 6 października. W tym dniu seniorzy, którzy przybyli do Juraparku mogli podziwiać uroki krasiejowskich wykopalisk, wśród których największe emocje wzbudził podwodny świat dinozaurów w oceanarium.

Gdy zwiedzanie dobiegło końca przyszła pora na poczęstunek i dalszą zabawę. O godzinie 17.30 na uroczystość przybył burmistrz Ozimka **Marek Korniak**, który serdecznie przywitał zebranych oraz podziękował za cały dobrotek, jaki wnoszą do naszego życia. Swoje podziękowania wyraziła także przewodnicząca Komisji Oświaty, Sportu i Polityki Społecznej Rady Miejskiej w Ozimku – **Danuta Derda**. Na uroczystości nie zabrakło również przewodniczącego Rady Miasta – **Joachima Wiesbacha**.

Interesujący wykład na temat walorów turystycznych na terenie LGD wygłosiła **Anna Golec** - prezes Lokalnej Grupy Działania „Kraina Dinozaurów”, która zachęcała seniorów do większej aktywności, np. poprzez branie udziału w spływach kajakowych, czy też organizowaniu wycieczek rowerowych. Każdy otrzymał również mapki ze ścieżkami rowerowymi.

Spotkanie było doskonałą okazją do wspólnego spędzenia czasu i szansą na przywołanie wspomnień z okresów młodości. Pomogła w tym „Galeria wspomnień”- multimedialna prezentacja zdjęć seniorów. O dobry nastrój i świetną zabawę zadbał zespół Eliot.

Sami uczestnicy byli zachwyceni spotkaniem i jego organizacją:

- *Bardzo podobało mi się oceanarium, bo w zeszłym roku tego nie było.* - mówi pani **Maria z Mni-**

chusa. - *W tym roku spotkanie lepiej zostało zorganizowane.*

Dla niektórych seniorów, uroczystość była okazją do zwiedzenia Juraparku po raz pierwszy:

- *Nie miałam okazji zwiedzić wcześniej Juraparku, pierwszy raz uczestniczyłam w takim spotkaniu. Bardzo podobał mi się przejazd kolejką oraz prezentacja zdjęć* - mówi **Maria Gruszka z Grodzca.** - *Jeśli takie spotkanie odbędzie się w przyszłym roku, to z chęcią przyjadę.*

Po raz pierwszy w tego typu spotkaniu uczestniczyła również **Monika Ledwoch** ze Szedrzyka: - *Podobało mi się dosłownie wszystko: atmosfera, organizacja, przejazd tunelem czasu, było bardzo fajnie.*

Projekt „Sentymentalna walizka-wieczór wspomnień seniorów” został współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla małych projektów, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Takie spotkanie nie jest organizowane po raz pierwszy, odbyło się w ubiegłym roku i również cieszyło się ogromnym zainteresowaniem.

Warto dodać, że rok 2012 to Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Jest to okazja do podejmowania odpowiednich działań zachęcających do aktywności osoby starsze i wzmocnienia solidarności międzypokoleniowej.

Daria Wilk

* Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci *

Dwieście lat!

1 października kolejni ne-storzy obchodzili urodziny oraz rocznice zawarcia związków małżeńskich. Do USC w Ozimku przyjechali w towarzystwie najbliższych i znajomych a życzenia składali im między innymi kierownik USC Ewa Bronder oraz burmistrz Marek Korniak.

90. urodziny świętowała Genowefa Bekus z Ozimka. Pani Genowefa przyjechała do nas z córką Teresą a w sumie wychowała 2 dzieci, 2 wnuków i 3 prawnuków.

85. urodziny obchodziła Maria Pasoń z Krasiejowa, której towarzyszył syn Marian (3,5,4).

80 – te urodziny: Elżbieta Pytel z Antoniowa (1,4,1), Jarosława Horyń z Grodzca (2,5,2), której towarzyszyła córka Teresa oraz Antoni Rogoziewicz także z Grodzca (2,2) – w towarzystwie córki Grażyny i syna Czesława oraz mieszkańcy Ozimka – Jan Jasiński (3,5,2) z żoną Marią i córką Danutą, Zofia Krzyżowska (2,5,1) z córką Aliną i synem Tomaszem, Józef Pająk (2,2,1) z żoną Adelajdą jak również Emil Wachowski ze Szczedrzyka (4,7).

Diamentowe Gody Mażeńskie (60. rocznica zawarcia związku) stały się udziałem Emilii i Pawła Mróz z Krasiejowa (3,5,2), którym towarzyszyli syn Krystian i synowa Renata oraz Róży i Jana Wiśniewskich z Ozimka (2,5,4).

Szmaragdowe Gody Mażeńskie (55. lecie) świętowali Anna i Zdzisław Trzepizur z Ozimka (1,2,1), którym towarzyszyła bratanica Jadwiga oraz Krystyna i Wacław Bacia ze Szczedrzyka (1,2), natomiast **Złote Gody Mażeńskie** (50. lecie) – Elżbieta i Jerzy Emerling ze Szczedrzyka z gromadką przyjaciół.

WIT

Genowefa Bekus z córką Teresą.

Maria Pasoń z synem Marianem.

Elżbieta Pytel.

Józef Pająk z żoną Adelajdą.

Emil Wachowski.

Jarosława Horyń z córką Teresą.

Jan Jasiński z żoną Marią i córką Danutą.

Jubilaci urodzinowi.

* Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci *

Krystyna i Waclaw Bacia.

Antoni Rogozewicz w towarzystwie córki Grażyny i syna Czesława.

Róża i Jan Wiśniewscy.

Zofia Krzyżowska z córką Aliną i synem Tomaszem.

Emilia i Paweł Mróz w towarzystwie syna Krystiana i synowej Renaty.

Anna i Zdzisław Trzepizur z bratanicą Jadwigą.

* Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci * Jubilaci *

Elżbieta i Jerzy Emerling.

To już tradycja

30 września o godzinie 15.00 w starym kościele w Ozimku odprawiona została dziękczynna msza święta w intencji par małżeńskich obchodzących jubileusze: od 25. do 50-lecia pożycia małżeńskiego.

Mszę świętą dziękczynną dla małżonków, z podziękowaniem za otrzymane łaski oraz prośbą o zdrowie i błogosławieństwo Boże w dalszym życiu, odprawił proboszcz ks. **Marian Demarczyk**. Ten piękny zwyczaj, zapoczątkowany jeszcze przez byłego proboszcza ks. prałata **Gerarda Kałużę**, stał się tradycją w naszej para-

fii. Jubilaci z 25. i 50-letnim stażem małżeńskim przyjęli komunię świętą w obu postaciach.

Jubilatom odśpiewano uroczyste Te Deum Laudamus, a na zakończenie kapłan udzielił im liturgicznego błogosławieństwa, życząc dalszych lat wspólnego pożycia w dobrym zdrowiu.

(nies)

Jak powstaje kanalizacja (13)

Jesienna słońca

Lato powoli dobiega końca i wielkimi krokami nadchodzi złota polska jesień. Kapryśna pogoda powoli zaczyna utrudniać pracę Wykonawcom robót którzy nadal ciężko pracują nad budową kanalizacji sanitarnej w naszej gminie.

Kontrakt I Krasiejów

Budowa kanalizacji sanitarnej w Krasiejowie zbliża się ku końcowi. Wykonawca zakończył prace montażowe kanalizacji sanitarnej w ulicy Spórackiej oraz zakończono przewiert sterowany pod torami kolejowymi w rejonie głównego przejazdu kolejowego. Przewiert połączył kolektory w ulicach Szkolnej i Brzeziny. Do wykonania pozostało jeszcze posadowienie przepompowni sieciowej PVII przy ulicy Brzeziny. Wykonawca odtwarza nawierzchnie asfaltowe ulic, przez które przebiegała trasa wykonywanej kanalizacji, m.in. w ulicach Spórackiej, Szkolnej oraz Brzeziny i porządkuje teren budowy. Trwają prace związane z przeglądami kanalizacji oraz prace przygotowawcze do odbiorów technicznych i rozruchów.

W trakcie realizacji kontraktu wynikła potrzeba wprowadzenia kilku nieoczekiwanych i niezbędnych zmian w dokumentacji projektowej. Oczekiwanie na formalne zgody na wprowadzenie tych zmian wydłużyło nieznacznie termin zakończenia robót, który zgodnie z aneksem do umowy upłyne 30 listopada br. PGKiM Sp. z o.o. własnymi siłami rozpoczął podłączanie poszczególnych posesji w zlewni przepompowni przy ul. Dolnej (ul. Zamoście, Piaskowa i Dolna).

Kontrakt II Biestrzynnik i Dylaki

Roboty montażowe kanalizacji sanitarnej na kontrakcie dobiegają końca. Kanalizacja w Dylakach została fizycznie zakończona. Trwają procedury związane z odbiorami technicznymi i rozruchami instalacji. Zakończyła się eksploatacja tymczasowej oczyszczalni ścieków w Dylakach, ścieki z czeskiej podłączonych posesji (Copolast, Szkoła, Przedszkole, ul. Fabryczna) od ok. miesiąca płyną już do oczyszczalni w Anto-

niowie. PGKiM po demontażu własnych urządzeń na oczyszczalni w Dylakach zwróci nieruchomości Gminie Ozimek. W Biestrzynniku firma SANGAZ z Częstochowy realizuje jeszcze roboty w rejonie ulic Polnej i 1-go Maja. Trwają również prace związane z wyposażaniem w niezbędne urządzenia technologiczne przepompowni ścieków. Wykonawca deklaruje, że do końca października br. budowa kanalizacji sanitarnej w Biestrzynniku i Dylakach, która jest objęta zakresem Kontraktu nr II, zostanie zakończona. Prawdopodobnie jeszcze w br., o ile pozwolą na to warunki atmosferyczne, rozpoczynamy podłączenie do kanalizacji nowych posesji w Dylakach.

Kontrakt III Szczedrzyk

Budowa kanalizacji sanitarnej w Szczedrzyku, objęta Kontraktem nr III, sukcesywnie zbliża się ku końcowi. Układanie kolektorów i przyłączy odbywa się przy pomocy 6 brygad zlokalizowanych w ulicach Ozimskiej oraz Opolskiej. Wykonawca zamontował już wszystkie zbiorniki pompowni zarówno sieciowych, jak i przydomowych i obecnie trwają montaż mające na celu wyposażenie tych obiektów w armaturę, urządzenia sterujące i kontrolno-pomiarowe. Zaawansowanie prac szacujemy na poziomie 90 % i jeżeli pogoda pozwoli Wykonawca deklaruje zakończyć roboty do końca bieżącego roku (umowny termin zakończenia mija 06.09.2013 r.)

Kontrakt IV Grodziec

Wykonawca robót pomimo ciężkich warunków gruntowodnych (chyba najgorszych w Gminie) sukcesywnie posuwa się do przodu. Postęp prac utrudnia występujący na terenie miejscowości wysoki poziom wód gruntowych, z którymi nie wszędzie radzą sobie nowoczesne systemy odwodnieniowe w

formie igłofiltrów i trzeba stosować studnie depresyjne. Prace obecnie realizowane są za pomocą 5 brygad w ulicach Brzozowej, Leśnej i Robotniczej. Trwają też roboty przygotowawcze do wykonania przewiertu pod drogą krajową w rejonie ulic Robotniczej i Polnej. Wykonawca na bieżąco wykonuje również odejścia od głównych kolektorów do poszczególnych posesji. W najbliższym czasie Wykonawca planuje rozpocząć roboty w ulicy Tartacznej, a jeżeli pogoda dopisze i zima nas zbyt wcześnie nie zaskoczy, rozpoczną się prace montażowe w ulicy Częstochowskiej II od strony ulicy Dolnej w kierunku ul. Klasztornej. Umowny termin zakończenia to 10.07.2013 r. Wg inwestora roboty są opóźnione w stosunku do harmonogramu o 2 - 3 miesiące.

Kontrakt VI Suszarnia osadów

Kontrakt VI, którego celem jest budowa solarnej suszarni osadów na terenie oczyszczalni ścieków w Antoniewie będzie kontynuowany. W ostatnich dniach PGKIM Sp. z o.o. zostało poinformowane przez Syndyka masy upadłości firmy METROMEX SA w upadłości likwidacyjnej, o zamiarze wykonania umowy na projektowanie i budowę słonecznej suszarni osadów komunalnych w Antoniewie. Oznacza to, że PGKIM Sp. z o.o. będzie realizować zawartą w ra-

mach Kontraktu VI umowę, z dołączonym wykonawcom z zastrzeżeniem, że prace będą prowadzone w przeważającej części przez podwykonawców. Nie musimy zatem powtarzać postępowania przetargowego, na co się wcześniej zanosilo.

Kontrakt VII SUW

Wykonawca robót z Wrocławia, firma WODROPOL zakończyła prace montażowe związane z wyposażeniem stacji uzdatniania wody w Biestrzynniku. Obecnie trwają roboty związane z budową zbiornika wody o pojemności 100 m³. Zbiornik przeszedł pozytywnie próbę szczelności i trwają prace związane z wykonaniem elewacji oraz prace instalacyjne, mające na celu podłączenie go z urządzeniami w stacji. Wykonawca przewiduje, że do końca października br. zakończą się prace mające na celu wpięcie zbiornika w układ technologiczny i po dokonaniu dezynfekcji i niezbędnych badań próbek wody stacja w Biestrzynniku będzie włączona w tryb automatyczny. Do wykonania pozostanie zagospodarowanie terenu i prace porządkowe na terenie stacji.

Na podobnym poziomie zaawansowania prac znajduje się stacja uzdatniania wody w Ozimku przy ulicy Polnej. Modernizacja stacji została fizycznie zakończona i w chwili obecnej pracuje już „samodzielnie”

w trybie automatycznym. Trwają prace związane z dopracowywaniem parametrów i charakterystyk pracy poszczególnych urządzeń sterujących stacją.

Jednym z czynników warunkujących rozpoczęcie prac modernizacyjnych na stacji uzdatniania wody przy ulicy Częstochowskiej w Ozimku było zakończenie robót i pełne uruchomienie stacji przy ulicy Polnej. Miasto Ozimek jest zaopatrywane w wodę z tych właśnie dwóch stacji i niemożliwe jest wyłączenie obydwu z eksploatacji, gdyż mieszkańcy Ozimka zostaliby pozbawieni dostawy wody do swoich mieszkań. Stacja przy ulicy Polnej pracuje już w trybie automatycznym więc Wykonawca przystąpił do prac na terenie stacji przy Częstochowskiej. Obecnie trwają roboty związane z wymianą sieci zewnętrznych pomiędzy stacją, zbiornikiem i wieżą kontaktową. Wykonaw-

ca w najbliższym czasie wykona demontaż starej, rozpadającej się, wieży kontaktowej i zastąpi ją urządzeniem spełniającym tą samą rolę, zwanym desorberem. Wieża kontaktowa miała na celu napowietrzenie wody surowej w kontakcie z powietrzem atmosferycznym oraz odgazowanie jej z siarkowodoru. W miejscu wysłużonej wieży kontaktowej stanie nowe urządzenie (desorber), który również służy usunięciu siarkowodoru ale w komorze zamkniętej bez dostępu powietrza atmosferycznego.

W kolejnej fazie Wykonawca planuje rozpocząć prace związane z wymianą armatury i modernizacją urządzeń wewnątrz stacji wraz z automatyką i aparaturą kontrolno pomiarową. Umowny termin zakończenia tego kontraktu upływa 28.03.2013 r.

*Aleksandra Bator
Krzysztof Durkalec*

Mażoretki z Ozimka podbijają Polskę **BETA - superstar!**

Kamery, blask fleszy, celebryci - to obraz towarzyszący ozimskim mażoretkom z grupy BETA podczas castingu programu „Got to dance - Tylko Taniec”, emitowanego w telewizji Polsat w każdy piątek.

Ozimskie mażoretki z grupy BETA znakomicie tańczą, raz po raz zdobywając nagrody na mistrzostwach Polski i Europy. Teraz postanowiły zdobyć polską widownię telewizyjną, i nie tylko, występując w programie „Got to Dance - Tylko Taniec”. Ich występ można było zobaczyć w telewizyjnym show w piątek 14.09.2012r. Następnie za pomocą serwisu społecznościowego Facebook, widzowie mogli oddawać głosy na zespół, który ich zdaniem wy-

równa, tancerka.

- *Jesteście naprawdę fajne. Wszystko musiało mi się podobać* - dodał **Alan Andersz**, tancerz, idol młodzieży.

Pozytywne opinie to nie wszystko. Nie każdy może przejść do półfinału w programie na żywo. Po powrocie dziewczęta w napięciu czekały, aż jury wybierze finałową 30-stkę .... i sukces, zwycięstwo – żmudna praca zespołu została doceniona. **Zespół Beta będzie reprezentował Ozimek**

W odcinkach półfinałowych jurorzy oceniają uczestników, zaś o tym, kto przejdzie do finału decydują SMSy widzów. Z każdego półfinału awansuje 2 uczestników. Zwycięzca programu otrzymuje 100 tysięcy złotych oraz prawo udziału w konkursie podczas festiwalu Sopot TOPtrendy.

padł najlepiej. W tej rywalizacji BETA zdobyła 3 miejsce i 12% głosów.

- *To był bardzo męczący dzień* - opowiada jedna z uczestniczek castingu. - *Po przyjeździe do Warszawy miałyśmy czas, aby się przygotować do występu - ubrać, zrobić makijaż sceniczny. Wszystko w obecności kamer i reporterów.*

W tym dniu dziewczęta spędziły większość dnia na oczekiwaniu na swój występ w dużym namiocie, przeznaczonym dla tancerzy. Panujący w tym dniu upał nie przeszkodził uczestniczkom w perfekcyjnym wykonaniu układu pt. „Formuła 1”, popis był na mistrzowskim poziomie. Opinie jury (4 razy TAK) były bardzo pochlebne: - *Ujęłyście mnie Formułą 1. Dwa razy byłam na wyścigach, była tam podobna moc* - mówiła z ekscytacją **Joanna Liszowska**, aktorka i jurorka. - *Energia była, uśmiechy były! Muszę powiedzieć, że wspinały pomysł z tymi strojami Formuły 1. Był czad!*

- *Robicie to równo i mocno. Dla mnie super. I ta dziewczyna za kierownicą - świetne! Bardzo wesołe, sprawne i z humorem* - mówiła **Krystyna Mazu-**

podczas półfinałów „Got To Dance – Tylko Taniec”. Ponadto zostanie nakręcony materiał filmowy o działalności grupy w naszym mieście.

W odcinkach półfinałowych jurorzy oceniają uczestników, zaś o tym, kto przejdzie do finału decydują SMSy widzów. Z każdego półfinału awansuje 2 uczestników. Zwycięzca programu otrzymuje 100 tysięcy złotych oraz prawo udziału w konkursie podczas festiwalu Sopot TOPtrendy.

Zespół BETA dostał się do odcinka półfinałowego po przejściu kolejnych etapów:

1 etap: I casting w Poznaniu 10 czerwca 2012r.

2 etap: II casting Warszawa 6.07.2012, emisja 14.09.2012r.

3 etap: 12.10.2012r. wybór przez jurorów grup które przechodzą do półfinału

4 etap: 26.10.2012r. - półfinał na żywo

Wszyscy trzymamy kciuki za powodzenie i dalsze sukcesy dziewcząt z BETY, będziemy im towarzyszyć do końca konkursowych zmagania. Powodzenia !!!

Stella Fajer

- *instruktor zespołu BETA*

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze

Nowe rozdanie w „Siódemce”

Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Miejsko-Gminnego Towarzystwa Sportowego „Siódemka” Ozimek, odbyte 28 września w sali Domu Kultury, zakończyło drugą kadencję działalności władz Stowarzyszenia, powstałego w 2004 roku na bazie byłych sekcji piłki ręcznej, piłki siatkowej i sekcji motorowej HKS „Małapanew” Ozimek.

M-GTS „Siódemka” jest spadkobiercą ich tradycji oraz kontynuatorem działalności, choć w mocno ograniczonym (z powodów organizacyjnych, finansowych i braku bazy sportowej) zakresie: sekcja piłki ręcznej prowadzi zajęcia z chłopcami i młodzieżą męską, sekcja motorowa stanowi niejako odrębną grupę zajmującą się turystyką samochodową, a sekcja piłki siatkowej dziewcząt zaprzestała swojej działalności.

Wiodącą dyscypliną sportu jest piłka ręczna, prowadzona od grupy naborowej (kl. III-IV) do drużyny juniorów, regularnie uczestniczącej w rozgrywkach prowadzonych przez Opolski ZPR. W zajęciach prowadzonych przez trenera II klasy **Dariusza Górniaszka** i instruktora **Jarosława Siudeję** uczestniczyło kilkudziesięciu zawodników. Od czasu założenia Stowarzyszenia ich ilość zmalała, co zdaniem ustępującego prezesa **Marka Musiała** wynika z coraz większej niechęci młodych ludzi do zajęć wf i ćwiczeń fizycznych w ogóle. Zespoły M-GTS „Siódemka” (młodzicy i juniorzy) kilkakrotnie dobijały się do rozgrywek centralnych, jednak ich potencjał sportowy okazywał się za mały. Uczestniczyły także w rozlicznych turniejach (jako goście bądź gospodarze), a ich najważniejszym zadaniem była popularyzacja dyscypliny i możliwość skonfrontowania umiejętności zawodniczych. Największym jednak splendorem dla klubu jest to, że ma on swojego wychowanka w Szkole Mistrzostwa Sportowego ZPRP w Gdańsku, od trzech już lat „etadowego” reprezentanta Polski **Pawła Gendę**. Jest on dowodem choćby na to, że nawet w tak małych środowiskach i w nieomal siermiężnych warunkach, można odkryć talent na miarę reprezentanta. Rokrocznie „Siódemka” jest współorganizatorem wypoczynku wakacyjnego dzieci, w formie obozów sportowo-rekreacyjnych cieszących się sporym powodzeniem.

Działalność Stowarzyszenia opiera się głównie na dotacji przekazywanej przez UGiM w ramach corocznie ogłaszanego konkursu ofert na propagowanie kultury fizycznej. Potrzeby przekraczają wprawdzie wysokość otrzymywanych środków, ale sam fakt, że władza samorządowa dostrzega pro-

blemy i nasze organizacyjne starania jest chwalebny i wart podziękowań – powiedział prezes **Musiał**, przedstawiając sprawozdanie za okres minionej kadencji. Gmina Ozimek jest pierwszym samorządem szczebla podstawowego w Polsce, uhonorowanym medalem „Za zasługi dla dyscypliny”, przyznany przez Zarząd Związku Piłki Ręcznej w Polsce. Medal ten zostanie przekazany na październikowej sesji Rady Miejskiej na ręce burmistrza **Marka Karniaka**. Złotą odznaką ZPRP została natomiast wyróżniona dyrektor Gminnego Zespołu Szkół w Ozimku **Jolanta Śliżewska**, której złożono podziękowania za udostępnianie hali sportowej na treningi i rozgrywki młodych piłkarzy ręcznych. Uczestnicy zebrania podjęli również uchwałę o nadaniu tytułu Honorowego Prezesa M-GTS „Siódemka” **Józefowi Stasiukiewiczowi**, który po 53. latach społecznej działalności na rzecz piłki ręcznej w Ozimku (jako zawodnik, sędzia i działacz), postanowił przejść na sportową „emeryturę”, nie kandydując do władz Stowarzyszenia na nową kadencję.

Wybrano czteroosobowy zarząd i trzyosobową komisję rewizyjną, które ukonstytuowały się na swych pierwszych posiedzeniach. Prezesem „Siódemki” na lata 2012-2016 została **Małgorzata Górniaszek**, wiceprezesem ds. organizacyjnych **Marek Musiał**, sekretarzem **Małgorzata Młyńska**, a skarbnikiem **Mateusz Stonoga**. W skład komisji rewizyjnej weszli: **Iwona Wałęga-Wójcik** – przewodnicząca, **Alicja Orlik** i **Tomasz Narusek** – członkowie. W toku obrad dokonano zmian w statucie Stowarzyszenia, a w dyskusji dominowały sprawy związane z największymi bolączkami klubu, w tym brakiem odpowiedniej bazy sportowej dla rozwoju w naszej gminie gier zespołowych. Głos zabrał zaaprobowany gość – radny **Mirosław Wieszołek**, który zapewnił o świadomości większości radnych dotyczącej potrzeby ponoszenia coraz to większych wydatków na sport oraz zadeklarował chęć swojej pomocy w rozwiązywaniu spraw i problemów, na jakie napotka w swojej działalności nowo wybrany zarząd M-GTS „Siódemka” Ozimek.

J. Dziuban

Sprawozdanie złożył ustępujący prezes Marek Musiał.

Złotą odznakę ZPRP otrzymała Jolanta Śliżewska.

Józef Stasiukiewicz (na pierwszym planie) został honorowym prezesem klubu.

Ptaki polskie i opolskie (16)

Sokół wędrowny

Sokoły to grupa drapieżców wyróżniających się szczególną odwagą i brawurą. Prócz superszybkiego sokoła wędrownego i potężnego białozora do grupy tej należą również małe ptaki żywiące się owadami, wykazujące się jednak nie mniejszą sprawnością.

Najślawniejszy z całej rodziny sokół wędrowny (*Falco peregrinus*) charakteryzuje się silną budową ciała i dużą głową z wyraźnie zarysowanym wąsem. Ciemny wierzch kontrastuje z białym spodem, kreskowanym podłużnie u ptaków juwenalnych (młodocianych) i prążkowanych u osobników dorosłych. **Samiec jest niewiele większy od naszego gołębia grzywacza, samica z kolei 1/3 większa od samca.** O ile lecącemu, masywniejszemu jastrzębiowi zdarzają się towarzyszyć przeganiające go od łęgówisk ptaki, to **lot sokoła wzbudza niepokój wszystkich gatunków, łącznie z czaplami.** Jedyne łabędzie zdają się nie wykazywać większego zainteresowania jego widokiem.

Sokoły wędrowne polują w powietrzu. Nie są tak wszechstronne jak jastrzębie, które mogą podejmować ofiary również z ziemi i wody, nadrabiają to jednak szybkością i zwinnością. Większą część czasu spędzają w miejscach dogodnych do obserwacji. Gdy zobaczą ptaki, ruszają za nimi w pogoń. Na stado pływających kaczek rzucają się zniecierliwie i zmuszają do lotu. Wtedy dopiero próbują złapać upatrzonego osobnika. Potrafią też na swoich jakby sztywnych skrzydłach wzbic się na dużą wysokość. Uderzając z góry czy to w obronie gniazda, czy też w celu zdobycia pokarmu, mogą osiągać prędkość (według różnych źródeł) 180-350 km na godz. Czyni je to najszybszymi aktualnie stworzeniami na ziemi.

Pożywienie sokołów stanowią średniej wielkości ptaki. Prócz kaczek są to: gołębie, mniejsze siewkowce, szpaki, drozdy, z krukowatych kawki i sójki a z większych zdarzają się gęsi i czaple. Przy czym jest to na ogół gatunek najliczniej występujący w miejscu jego bytowania. W naturalny sposób ogranicza sokół zatem nadmierny

rozrost jego populacji.

Sokoły wędrowne związane są głównie ze środowiskiem górskim (również klifami morskimi i rzecznyymi) oraz miejskim. Gniazdują na półkach skalnych, wieżowcach i kominach. Nie wiadomo w jaki sposób wytworzył się w Europie ekotyp nadrzewny tego gatunku. Liczył on 1600-2000 par i zasiedlał obszar od północno-wschodnich Niemiec, przez Polskę i Białoruś po centralną Rosję. Mimo że istnieją odpowiednie warunki w wielu miejscach naszego globu, podobna populacja wytworzyła się jeszcze tylko w Australii.

Przydomek „wędrowny” niezbyt pasuje do tego gatunku. Sokoły to ptaki raczej osiadłe, przemieszczają się tylko na nieznaczne odległości. Jedyne populacje północne podejmują regularne wędrówki na południe. Osobniki migrujące ze Szwecji można w zimie spotkać nad naszymi jeziorami oraz w miastach. Ich lęgi rozpoczynają się w połowie marca. Podobnie jak inne gatunki sokołów nie budują one łęgówisk. Jaja składają bezpośrednio na występkach skalnych albo w gniazdach dużych ptaków drapieżnych, a także czapli, kormoranów oraz gatunków krukowatych.

Wysiadywaniami zajmują się obydwie ptaki z przewagą samicy (85%). Młode wykluwają się po 28-33 dniach. Przez 8-10 dni są jeszcze ogrzewane głównie przez samicę. Samiec w tym czasie dostarcza im pożywienie. Opuszczenie łęgówiska następuje po 35-42 dniach. Jednak przez dalsze 2-3 miesiące młode przebywają w jego okolicy. Podobne gniazda i pisklęta mają również kobuzy. Sokoły wędrowne można pomylić z wieloma gatunkami ptaków. Kobuzy jednak stanowią jakby ich lustrzane odbicie - tyle, że mniejsze.

Od zamierzczłych czasów sokoły wykorzystywane były do polowań. Oj-

czyzną sokolnictwa są kraje Dalekiego Wschodu. Za sprawą koczowniczych plemion rozpowszechniło się ono na azjatyckich stepach. W X i XI wieku zajmowano się już sokolnictwem w naszym kraju. Prawo do niego (zniesione częściowo za Kazimierza Wielkiego a całkowicie za panowania Władysława Jagiełły) przysługiwało głównie królowi i księżętom. Już we wczesnym średniowieczu ptaki te wespół z turami, żubrami i bobrami objęto ochroną (był to początek ochrony przyrody w Europie). Zabronione było głównie niszczenie gniazd. Opiekę nad nimi sprawowali poszczególni ludzie, ale i całe wioski. Wiązało się to również z układaniem ptaków do łowów dla ówczesnych władców. Do dziś przetrwały z tamtych czasów nazwiska (Sokolowski, Sokolnicki) oraz nazwy wiosek (choćby Sokolniki pod Opolem). W XVI – XVII wieku w celu zdobycia odpowiednich sokołów organizowano wyprawy nad Don, na Krym, do Danii i Szwecji. Gdy wiele państw wydało surowy zakaz wywozu tych ptaków ze swoich terytoriów, do łowów zaczęto przysposabiać jastrzębie.

Od ponad 100 lat z różnym nasileniem następuje wymieranie ptaków drapieżnych. W XIX wieku największe straty spowodowała masowa wycinka lasów oraz osuszanie bagien, torfowisk i podmokłych łąk dla celów gospodarczych. Służyło temu również powszechne ich zabijanie pod hasłami walki ze szkodliwymi drapieżnikami. Najtragiczniejsze w skutkach jednak okazało się wprowadzenie do użytku środków chemicznych z grupy DDT (azotox). Wpływały one na zmniejszenie grubości skorupki jaj, w efekcie czego pękały one pod ciężarem wysiadujących je ptaków. Zgubny wpływ pestycydów ujawnił się dopiero po wielu latach właśnie za sprawą sokoła wędrownego. Brak przyrostu naturalnego spowodował katastrofalny spadek liczebności wielu gatunków ptaków głównie drapieżnych, które stoją na samym szczycie drabiny pokarmowej. Największe straty poniósł sokół wędrowny.

W wielu regionach świata, w tym również w Polsce wyginął on całkowicie. **W 1962 roku Rachel Carson w swej książce „Silent Spring” (Milcząca wiosna) oskarżyła przemysłowców związanych z tym specyfikiem o doprowadzenie do wielkich szkód w przyrodzie.** Po burzliwej debacie rząd federalny USA postanowił zrewidować dotychczasową politykę rolną. Środek wycofano z użytku najpierw w Stanach Zjednoczonych później w Europie. Po latach, kiedy stężenie DDT w środowisku naturalnym zelało, przystąpiono do reintrodukcji sokoła.

W Polsce nastawiono się przede wszystkim na odbudowę populacji nadrzewnej. W 1990 zaczęto wprowadzać ptaki do lasów, w 1993 na tereny górskie a w 1996 do miast. Jego hodowlą jako najbardziej kompetentni zajęli się sokolnicy. Potrzeba budowy

szucznych gniazd, ich kontrola i naprawa, szkolenia w rozpoznawaniu gatunku dla ludzi, którzy z racji wykonywanego zawodu stale przebywają w miejscach ich potencjalnego gniazdowania, monitoring dużych obszarów leśnych a także ogólna edukacja spowodowały, że w projekt zaangażowali się również leśnicy, pracownicy parków narodowych, myśliwi, urzędnicy państwowi oraz ornitolodzy. Ptaki do reintrodukcji dostarczane były przez 5 ośrodków hodowlanych skupionych w Radzie Programu Restytucji Sokoła Wędrownego w Polsce. W przedsięwzięciu wykorzystuje się naturalną skłonność sokołów do zakładania gniazd w rejonach, w których same przyszły na świat.

Ptaki wychowywane są tak, aby do minimum ograniczyć ich kontakt z człowiekiem. Wykluwanie odbywa się w inkubatorze. W wieku 12-14 dni zakłada się im obrączki obserwacyjne lub hodowlane, po czym trafiają one do swych rodziców. W ok. 5 tygodniu życia zakłada się im obrączki ornitologiczne i przenosi do sztucznych gniazd. Karmione są tak aby nie widziały ludzi. Po 10 dniach wypuszcza się je na wolność. Do osiągnięcia pełnej samodzielności dokarmiane są przy gnieździe. Drugim sposobem jest podkładanie piskląt innym drapieżnikom np. jastrzębiom. Do 2009 roku wprowadzono do środowiska 345 ptaków w tym 291 na tereny leśne.

Mieszkańcy miast są bardziej przyjaźnie nastawieni do dzikich zwierząt od tych z terenów wiejskich. Poza tym jest tam nieograniczona ilość pokarmu i brak naturalnych wrogów. Możliwe, że dlatego tam właśnie doszło do pierwszego lęgu sokoła. W 2011 na prośbę Stowarzyszenia Na Rzecz Dzikich Zwierząt, które powstało m.in. po to, aby konsolidować niektóre prace i pozyskiwać fundusze na cały program, reaktywowano placówkę hodowlaną sokoła wędrownego w Hamburgu. Ten największy (należący do Niemieckiego Zakonu Sokolników) europejski ośrodek po zakończeniu reintrodukcji w Niemczech był już praktycznie zamknięty. Po rozmowach ze stowarzyszeniem otwarto go na nowo a cały przychówek przekazywany jest do Polski. **Dzisiaj mamy już w kraju 20 gniazd tego gatunku.** Wszystkie jednak znajdują się w miastach albo górach. Mimo zaangażowania w reintrodukcję wielu ludzi nadal zdarzają się tacy, którzy strzelają do sokołów, łapią je w pułapki a potem uśmiercają oraz wybierają jaja i pisklęta z gniazd w celach kolekcjonerskich. Prócz naturalnych czynników (m.in. drapieżność puchacza, który nie toleruje na swoim terenie gniazd innych drapieżników) są to obecnie największe zagrożenia dla tego gatunku. Mimo przeciwności nadszedł niedawno nieśmiały jeszcze, ale jakże oczekiwany sygnał o pierwszym po latach lęgu tych ptaków na drzewie.

Ozimskie ważki

Ważki to grupa drapieżnych, starych ewolucyjnie owadów o charakterystycznym wyglądzie, dużych oczach złożonych, krótkim tułowiu, silnie wydłużonym odwłoku i dwóch parach skrzydeł. Wiele gatunków ważek można spotkać również na terenie gminy Ozimek.

Szafranka czerwona.

Owady te są związane ze środowiskiem wodnym, larwy żyją w wodzie, a osobniki dorosłe przebywają zazwyczaj w pobliżu wód stojących lub płynących. **Na świecie znanych jest około 6000 współcześnie żyjących gatunków występujących na wszystkich kontynentach, za wyjątkiem Antarktydy, głównie w strefie tropikalnej i subtropikalnej. W Europie stwierdzono występowanie około 130, a w Polsce 73 gatunków ważek, których część jest objęta ochroną. Żyją**

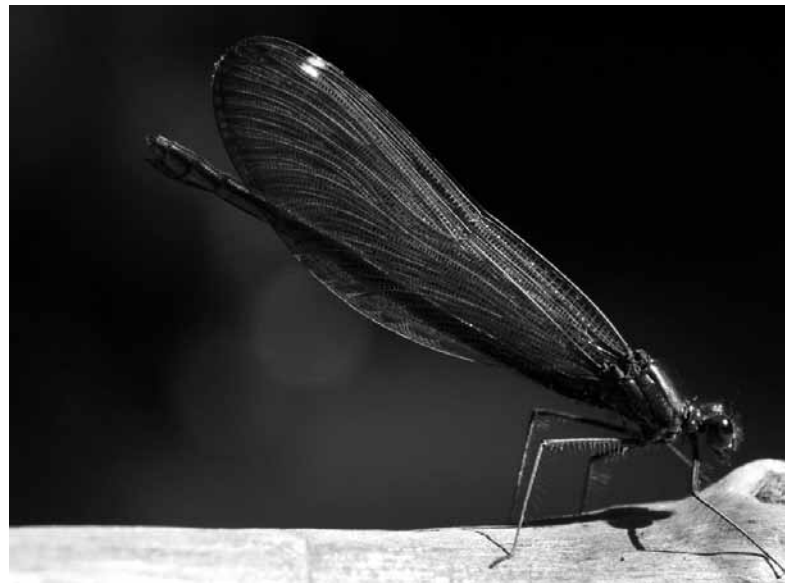
od 6 miesięcy do 7 lat, z czego większość pod wodą, jako drapieżne larwy. Osobniki dorosłe dożywają zazwyczaj do 4 miesięcy. U ważek, oprócz dymorfizmu płciowego, występuje również rzadko spotykany wśród owadów dymorfizm wiekowy, najbardziej widoczny w ubarwieniu, które zmienia się w trakcie dojrzewania, osiągając najjaśniejsze kolory w okresie rozrodu, po czym blednie.

Ważki są jednymi z najlepszych lotników wśród owadów. Latają szybko i bez-

głośnie. Potrafią latać we wszystkich kierunkach, przekraczając prędkość 10 m/s. Jako jedne z niewielu zwierząt opanowały lot wiszący. Polują na latające owady, m.in. komary, muchy, chwytając je nogami, stąd też ich odnóża są zaopatrzone w sztywne szczeciny. Aby złapać ofiarę w locie trzeba potrafić ocenić kierunek i szybkość jej lotu i dopaść tam, gdzie ważka spodziewała się ja w danej chwili spotkać. Z tym ważki radzą sobie perfekcyjnie. Potrafią także przewidzieć tor lotu ofiary i lecą „na zbliżenie”. Niektóre, najmniejsze gatunki, polują na roślinach. W chwytaniu ofiar przez larwy podstawową rolę odgrywa przekształcony aparat gębowy typu gryzącego,

mice natomiast posiadają barwę miedzianą lub zielonkawą. Na wodach stojących licznie występują łątki: stawowa, wczesna i dziewczeczka. Na większych zbiornikach wodnych występuje lecicha pospolita. W dolinie Libawy i Myslina rzadko zaobserwować można również chronioną żagnicą zieloną.

Nad brzegiem dawnego kanału młyńskiego pomiędzy Krasiejowem i Ozimkiem stwierdzono występowanie ciepłolubnej ważki - szafranki czerwonej. Gatunek ten przybył do nas z południa Europy. Początkowo znany był z 6 stanowisk położonych w południowej Polsce. Obecnie znany jest na około 50 stanowiskach. Spotykany jest przede wszystkim

Samica świtezianki dziewicy.

zwaną maską.

Ważki należą do grupy najstarszych ewolucyjnie współcześnie żyjących owadów. **Formy podobne do współczesnych ważek są znane już z osadów górnokarbońskich, czyli żyły już około 325 mln lat temu. Karbońskie prawniki były największymi znanymi owadami o rozpiętości skrzydeł do 75 cm.** W okresie letnim, łatwo zauważalnymi ważkami nad naszymi gminnymi wodami są świtezianki dziewice, których barwne stadka unoszą się nad lustrem wody, zazwyczaj płynącej. Samce tego gatunku mają metaliczne, szmaragdowo-niebieskie zabarwienie, sa-

nad przezroczystymi wodami o bogatej roślinności podwodnej. Obecnie będąc nad wodą możemy zaobserwować okazałą i barwną żagnicę jesienną, której osobniki dorosłe pojawiają się w połowie lipca i latają do listopada. Gatunek ten występuje w południowej i środkowej Europie oraz w północnej Afryce. Zasięła zazwyczaj płytkie zbiorniki wodne porośnięte roślinnością wodną i szuwarową. Na terenie gminy Ozimek jest często spotykany, m.in. na stawach hodowlanych w Poliwodzie i nieczynnych piaskowniach w Grodźcu.

Krzysztof Spałek

Żagnica jesienna.